

Zpravodaj PIC® – letní vydání 2016

Zpožděné nástupy do říje v letním období

Shrnutí

Producenti prasat jsou všude na světě nuceni udržovat svoji konkurenceschopnost a proto neustále usilují o zlepšování ekonomiky. Nezbytným předpokladem pro zlepšení je analýza výsledků užitkovosti a analýza nákladů. Malé změny některých indikátorů užitkovosti mají někdy velký ekonomický dopad. Problém se zpožděným nástupem prasnic do říje je jeden z faktorů reprodukce prasnic, který by měl být včas analyzován, je třeba rozumět jeho příčinám a je třeba učinit opatření pro jeho minimalizaci. Cílem tohoto článku je poskytnout informace, jak tomuto problému lépe rozumět a nabídnout praktická doporučení jak proti němu intervenovat.

Úvod

V časech složitých tržních podmínek je velmi důležité znát strukturu nákladů v každé fázi produkčního cyklu. Největší nákladovou položkou připadající na jateční prase jsou náklady na krmivo, druhou největší jsou náklady na vyrobené sele. Zpožděné nástupy do říje u prasnic po odstavu nebo nucená vynechání říje u odstavených prasnic zvyšují počet neproduktivních dní, negativně ovlivňují obrátkovost prasnic, tím snižují užitkovost prasnic a tak zvyšují náklady na produkci odstavených selat.

Definice

Za zpožděnou říji považujeme takovou říji, která nenastoupí během prvních 7 dní po odstavu. Za problém je možné považovat situaci, kdy je takových prasnic na farmě více než 1% z celkového stáda prasnic, pokud se z odstavených prasnic do týdne zapustí méně než 90% zvířat nebo pokud je průměrný interval odstav – zapuštění delší než 7 dní. Sezónnost může mít negativní vliv na příjem krmiva u zvířat. Pokud k tomu dochází, pak jsou postižena především zvířata na mladších paritách a častěji je najdeme mezi těmito problémovými skupinami.

Systém kontroly

Následující tabulka shrnuje relevantní body, které je třeba kontrolovat a uvádí, kdy je třeba intervenovat.

Jak a kdy intervenovat

Dlouhý interval odstav – zapuštění negativně ovlivňuje počet vrhů od prasnice za rok. Finanční dopad zpožděných říjí je regionálně odlišný, protože existují rozdíly v cenách krmiva, pracovních i stavebních nákladech. Každý den, kterým se na farmě prodlouží interval odstav – zapuštění ubírá přibližně 0,02 vrhu od prasnice za rok.

Strategie managementu	Standard	Intervence
Přítomnost kance a vyhledávání říje	<ul style="list-style-type: none"> > Poměr kanec : prasnice < 200 > Kanec: starší než 11 měsíců; výborné libido > Začátek: den odstavu > Četnost: 7 dní v týdnu > Obsluha: 1 pracovník – 1 hodina denně – pro každých 120 porodů týdně 	<ul style="list-style-type: none"> > Plánujte svoji roční obměnu kanců tak, abyste měli dostatek kanců starších 11 měsíců. > Udržujte kance v dobré kondici, tedy nepřekrmujte je. > Udržujte kančí libido. > Ranní detekci říje dělejte co nejdříve. > Zajistěte stimulování prasníc kancem a detekci říje také o víkendech a v čase dovolených. Začít je třeba už v den odstavu.
Rozhodnutí managementu	<ul style="list-style-type: none"> > Je možné udělat rozhodnutí vynechat jednu říji, pokud je naplněn plán zapuštění a prasnici je výhodné ponechat ve stádě > Není žádný cíl pro počet vynechaných říjí – čím méně tím lépe > Dobře rozumět důvodům proč je říje vynechaná a kvantifikovat 	<ul style="list-style-type: none"> > Dodržet plán zapuštění: a) zvažte vyřadit každou prasnici P3+ která neměla říji během 7 dní po odstavu b) farmy s vysokou užitkovostí mohou zvážit vyřadit každou prasnici, která neměla říji během 7 dní po odstavu. > Během kritického období roku je možné využít hormonální intervenci u prasníc P1 (po dohodě s veter. lékařem)
Říje na porodně	<ul style="list-style-type: none"> > Cílem: žádné > Možná příčina: špatná laktace spojená s malým vrhem a/nebo nízkým počtem kojených selat > Možná příčina: špatná laktace spojená s přerušovaným sáním způsobeným průjmy selat a/nebo nevhodným přemísťováním selat 	<ul style="list-style-type: none"> > U prasníc P1 ponechávejte 14+ selat po porodu. > Přemísťování selat provádějte během prvního dne a slabým selatům pomáhejte přesuny ještě ve dnech 3-5. > Co nejvíce omezte přemísťování selat po 7. dni a částečné odstavy.
Spotřeba krmiva a dynamika vývoje tělesné kondice	<ul style="list-style-type: none"> > Plánovaná spotřeba krmiva závisí na délce laktace a na složení krmiva. Při složení krmných směsí obvyklém v ČR by roční spotřeba krmiva u PIC prasníc včetně příj. prasniček měla činit 1130 kg (laktace 3 týdny) nebo 1200 kg (laktace 4 týdny). > Hmotnost prasniček v čase první inseminace: 135 – 160 kg > Hmotnost prasníc v čase prvního porodu: 160 – 180 kg (čistá hmotnost po porodu) > Ztráta hmotnosti během laktace (P1) < 5% > Čerstvá voda stále k dispozici. Průtok napáječek alespoň 2 l/min. > Neomezené krmení mezi porodem a zapuštěním 	<ul style="list-style-type: none"> > Zajistěte, aby prasnice měla stále k dispozici čerstvé krmivo > Během teplého období roku pravidelně proplachujte vodovodní potrubí. > Tekuté krmení může být nástrojem, který zvyšuje příjem krmiva v laktaci, nesmí však docházet k problémům s kvalitou krmiva. > Pokud to uspořádání farmy dovolí, je výhodné odstavovat mladá zvířata do společného prostoru a zajistit jim speciální management a krmivo. > Měřte rektální teplotu u prasníc po porodu a ihned ošetřujte proti horečce
Vyloučení stresu	<ul style="list-style-type: none"> > Nevakcinovat prasnice během laktace a mezi odstavem a zapuštěním > Prvničky jsou ustájeny vedle sebe na porodně i po odstavu > Neomezený přístup k vodě i krmivu. > Sucho a chladno na jalovárně. 	<ul style="list-style-type: none"> > Odstavené prasnice ustajte do čistého prostředí. > Individuálně ošetřujte prasnice, jejichž kondice může snižovat příjem krmiva (gumové rohože, podestýlka). > Omezte (nebo vylučte) vakcinaci prasníc, u kterých chceme maximalizovat příjem krmiva (prasnice v laktaci a odstavené prasnice)
Jiné	<ul style="list-style-type: none"> > Mykotoxiny v krmivu > Patologické změny na vaječnicích se mohou týkat jednotlivých případů, ale zřídka mohou být spojeny s větší četností opožděných říjí. 	<ul style="list-style-type: none"> > Používejte vyvazovače mykotoxinů, pokud má krmivo horší kvalitu. Reference: www.extension.umn.edu/agriculture/swine/effects-of-mycotoxins www.food.gov.uk/business-industry/farmingfood/crops/mycotoxinsguidance/animalfeed/ > Odstavené prasnice potřebují minimálně 14 hodin světla > 250 luxů